

بنفشه‌های عمونوروز

نویسنده: محمدهادی محمدی

تصویرگر: نوشین صفاخو

ناشر: موسسه پژوهشی تاریخ ادبیات کودکان / کتاب‌های تاک

گروه سنی: ۷ تا ۱۲ سال

خلاصه‌ی کتاب

این کتاب، بازآفرینی یکی از داستان‌های کهن ایرانی، داستان ننه سرما و عمونوروز است. ننه سرما در سرزمین‌های سرد زندگی می‌کند و سرما را دوست دارد. کار او این است که سرما و برف و باد را در جهان پخش کند. عمونوروز در سرزمین بهار زندگی می‌کند و خانه‌ی او از جنس گل و گیاه است. او سرزمین‌ها را برای رسیدن بهار آماده می‌کند و بچه‌ها را در جشن و شادی نوروز همراهی می‌کند. روزی ننه‌سرما در سرزمین خود احساس تنهایی می‌کند و دلش می‌خواهد عمونوروز را ببیند و با او دوست شود. ننه‌سرما تا نزدیکی مرز بهار می‌رود، در دستان‌اش خاک گرم می‌گذارد تا شبیه باغچه شوند و منتظر عمونوروز می‌ماند. عمونوروز بوی خاک گرم را حس می‌کند و می‌آید تا در آن گل بکارد. اما وقتی عمونوروز می‌رسد، ننه سرما به خواب رفته است. عمونوروز در دستان او بنفشه می‌کارد و می‌رود. ننه سرما بیدار می‌شود و بنفشه‌ها را می‌بیند. اما از این که نتوانسته است عمونوروز را ببیند، غمگین می‌شود. او پس از آن هر وقت دلش برای عمونوروز تنگ می‌شود تا لب مرز زمستان و بهار می‌آید، دستان‌اش را از خاک گرم پر می‌کند و به انتظار می‌نشیند. اما هر بار به خواب می‌رود و وقتی بیدار می‌شود، بنفشه‌های عمونوروز را در دستان‌اش می‌بیند. این داستان هر سال تکرار می‌شود و چرخش فصول را موجب می‌شود.

توضیحات بیش‌تر

نوروز جشن‌ها در فرهنگ ایران زمین و بیش‌تر همسایگان ما است. هستی و هسته‌ی این جشن در پیوند با مفهوم زایش و نوزایش است. از دل

سرما، بهار و گرما می‌روید و می‌جوشد.

داستانِ عمونوروز و ننه سرما، یکی از افسانه‌های نمادین گذارِ سالِ کهنه به سالِ نو است و کتاب بنفشه‌های عمونوروز بازآفرینی این روایت کهن از جشن نوروز است. عمونوروز، نمادِ بهار و زندگی و ننه سرما نمادِ زمستان و خواب است. کشمکش و کشش میان این دو، داستان پیوند خواب با بیداری، مرگ با زندگی، زمستان با بهار، شادی با غم، گرما با سرما، تاریکی با روشنی است. اما سرما نیز برای طبیعت لازم است، زیرا در دل انبوه برف‌هاست که هسته‌ی بهار آماده برای رویش می‌شود. اگر ننه سرما نباشد، عمونوروز هم کارکردش را از دست می‌دهد. چنین است که عمونوروز در این روایت، بنفشه‌های دل‌اش را در دستان ننه سرما می‌کارد تا دوباره نوروز بیاید، نوروز با بهار و همه‌ی آن زیبایی‌های‌اش. حتا در شخصیت ننه سرما که پیام‌آور سرما و زمستان است هیچ نشانه‌ای از خشونت وجود ندارد، داستان پیرامون صلح و عشق و دوستی می‌گردد و زمستان و بهار هر یک زیبایی و در جایگاه خود را در چرخه‌ی زندگی دارند.

سبک این داستان عاشقانه است. متن بار عاطفی قوی دارد که با تصاویر رنگی، گویا و لطیفی همراه است و مخاطب را با افسانه‌های ایرانی و آداب و رسوم کهن آشنا می‌کند.

توجه کنید که لازم نیست همه فعالیت‌های این دستنامه را در یک جلسه با کودکان کار کنید. این کتاب را می‌توانید چندین بار برای کودکان بخوانید و هر بار بر اساس حوصله و علاقه‌ی کودکان، یک یا چند فعالیت را با کودکان سهیم شوید.

فصل‌ها

هدف: شناخت ویژگی‌های فصل‌ها، شناخت مفهوم نماد، پذیرش تنوع و احترام به تفاوت‌ها

۱. فصل محبوب من

از کودکان بخواهید که فصل‌ها را به ترتیب نام ببرند. با آن‌ها در این باره گفت‌وگو کنید که هر فصل چه چیزهایی دارد؟ چه میوه‌هایی؟ چه اتفاق‌هایی در

هر فصل می‌افتد؟ از آن‌ها بپرسید که کدام فصل را بیش‌تر دوست دارند و چرا؟
هر فصل چه چیزهای زیبا و چه سختی‌هایی دارد؟
از کودکان بخواهید که فصل مورد علاقه‌ی خود را نقاشی کنند و چیزهایی که در
هر فصل دوست دارند یا دوست ندارند، در آن به تصویر بکشند.

۲. نمادهای فصل‌ها

از کودکان بپرسید آیا می‌دانند بنفشه چه جور گلی است؟ چه شکلی است؟
چه رنگ‌هایی دارد؟ بنفشه‌های خودرو چه زمانی سر از خاک درمی‌آورند و گل
می‌دهند؟ چرا عمونوروز در دست ننه‌سرما گل بنفشه کاشت؟
در گفت‌وگو با کودکان بزرگ‌تر می‌توانید به این موضوع اشاره کنید که بنفشه
برای ما پیام‌آور بهار و **نمادی** برای بهار و نوروز است.

چه گیاهانی دیگری نماد و مژده‌دهنده‌ی بهار هستند؟ می‌توانید به **بیدمشک**،
ارغوان یا گیاهان نمادین منطقه‌ی خود اشاره کنید.

با کودکان در این باره گفت‌وگو کنید که چه چیزهایی دیگر هست که با آمدن‌شان
به ما مژده‌ی رسیدن بهار را می‌دهند؟ برای مثال می‌توانید به **بازگشت**
پرستوهای مهاجر اشاره کنید.

برای فصل‌های دیگر نیز به همراه کودکان هم نمادهایی پیدا کنید. مثلاً برای
تابستان: خورشید و گرما، هندوانه و گندم‌زار، برای **پاییز**: برگ زرد درختان،
خش‌خش برگ‌ها، انار و باران‌های پاییزی و برای **زمستان**: دانه‌های برف،
لباس‌های پشمی و...

بگذارید کودکان خودشان با گفت‌وگو و تبادل نظر نمادهایی برای هر فصل پیدا
و معرفی کنند. تلاش کنید که در پیدا کردن این نمادها به فرهنگ و آب‌وهوای
بومی خود توجه داشته باشید و چیزهایی را پیدا کنید که در فرهنگ و منطقه‌ی
شما برای کودکان ملموس‌تر باشد.

۳. ساخت پوستر فصل‌ها

سپس می‌توانید به همراه کودکان پوستری از نمادهای چهار فصل تهیه کنید. یا این‌که می‌توانید در آغاز هر فصل پوستر آن را درست کنید و به دیوار کلاس بزنید. به این ترتیب با تغییر فصل، حال‌وهوای کلاس خود را نیز تغییر دهید. برای ساخت این پوستر می‌توانید از نقاشی، کلاژ و تکه‌چسبانی عناصر همان فصل بهره بگیرید.

۴. هیچ دو دانه برفی شبیه هم نیستند!

از کودکان بپرسید که فکر می‌کنند دانه‌های برف چه شکلی هستند؟ دانه‌های برف شبیه چه هستند؟

اگر در منطقه‌ی شما برف می‌بارد، در یک روز برفی کودکان را به حیاط ببرید و با ذره‌بین به دانه‌های برف نگاه کنید.

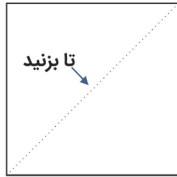
به کودکان توضیح دهید که هیچ دو دانه برفی شبیه یک‌دیگر نیستند. هر بار که برف می‌آید، میلیون‌ها دانه‌ی برف از آسمان فرو می‌بارد، اما هیچ دو دانه برفی شبیه هم‌دیگر نیستند.

سپس دوباره به کلاس برگردید و کتاب بنفشه‌های عمونوروز را ورق بزنید و بلورهای برف را در تصاویر کتاب جست‌وجو کنید.

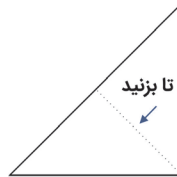

۵. ما همانند بلورهای برف، متفاوت متنوع و زیبا هستیم!

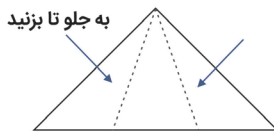
بر اساس الگوی زیر، به کمک کودکان بلورهای برف کاغذی متنوعی بسازید. با روش زیر هر یک از کودکان می‌تواند دانه‌ی برف خودش بسازد و هیچ دو دانه‌ی برفی شبیه یک‌دیگر نخواهد شد.

۱

۲

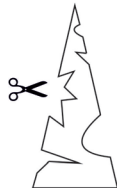

۳

از قسمت خط چین
به پایین را ببرید

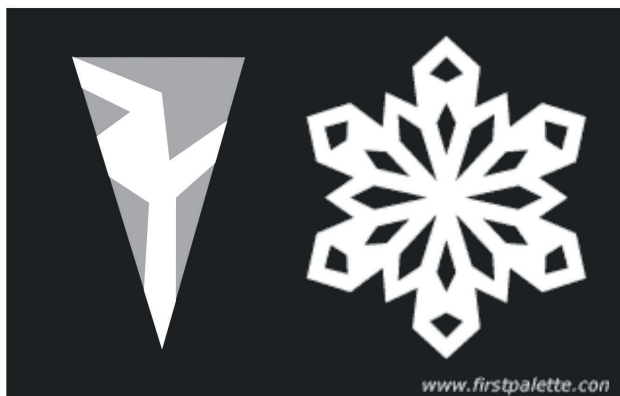
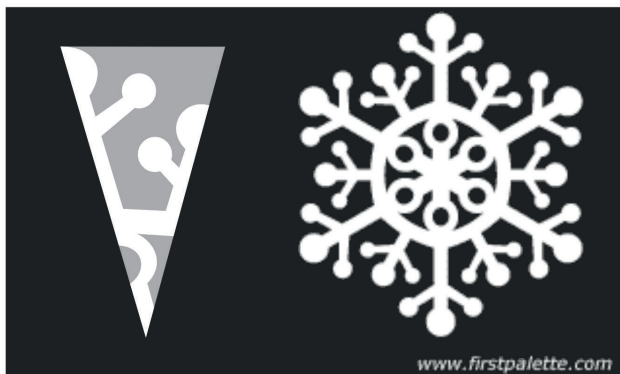

۴

۵

با شکل‌های متنوع برش‌هایی ایجاد کنید.
سپس با آرامی کاغذ را باز کنید و از دانه برف
کاغذی خود لذت ببرید!

اجازه بدهید که کودکان هر جور که دوست دارند دانه برف خودشان را بُرش بزنند. به آن‌ها الگوی از پیش تعیین‌شده ندهید. توجه کودکان را به تنوع دانه‌های برف ساخته شده جلب کنید. در پایان این دانه‌های برف را با نخ‌های نازک در ارتفاع‌های مختلف در گوشه‌ای از کلاس یا جلوی پنجره بیاویزید.

استقبال از بهار و نوروز

هدف: آشنایی با آیین‌های بومی و مردمی، گسترش شادی.

در اسفندماه بلندخوانی کتاب بنفشه‌های عمونوروز فرصت مناسبی است برای استقبال از نوروز و برپایی آیین‌های بومی بهاری هر منطقه.

۱. آیین‌ها و مراسم نوروزی

در مناطق مختلف ایران مراسم و آیین‌های نوروزی متفاوت و زیبایی وجود دارد که می‌توان از آن‌ها بهره برد. اگر در منطقه‌ی شما آیین‌های ویژه‌ای برای نوروز وجود دارد، در کلاس درباره‌ی آن‌ها با کودکان گفت‌وگو کنید. مثلاً در سیستان، به جای عمونوروز، مردم به **بی‌بی نوروز** (یا بی‌بی گل‌افروز) باور داشته‌اند، یا در گیلان آیین نمایشی **عروس گوله‌ی** یا **آهوچره** اجرا می‌شده است یا در آذربایجان و زنجان، مردم با آیین نمایشی **کوسه گلین** به استقبال نوروز می‌رفتند.

از کودکان بخواهید که از مادربزرگ‌ها و پدربزرگ‌های‌شان درباره‌ی مراسم و آیین‌های قدیمی نوروز و استقبال از بهار پرس‌وجو کنند و نتیجه‌ی آن را در کلاس به هم‌کلاسی‌های‌شان ارائه دهند.

کودکان را تشویق کنید که از این موارد را با اجرای نمایش کتاب ادغام کنند و به نمایش خود حال و هوایی بومی ببخشند.

پهن کردن **سفره‌ی هفت‌سین** در کلاس، **رنگ کردن تخم‌مرغ**، برپایی جشن **چهارشنبه‌سوری**، **حاجی‌فیروز**، همه و همه آیین‌ها و مراسمی هستند که می‌توانید آن‌ها را در کلاس اجرا یا با کودکان درباره‌ی آن‌ها گفت‌وگو کنید.

۲. خوراکی‌های محلی نوروزی

به همراه کودکان درباره‌ی روش تهیه‌ی شیرینی، کلوچه یا خوراکی‌های مناسبی نوروزی منطقه‌ی خود تحقیق کنید و اگر امکان‌اش را دارید در روزهای پایان سال به طور گروهی در کلاس بپزید.

۳. شعرهای کودکانی بهاری

با نزدیک شدن فصل بهار و نوروز می‌توانید به خواندن شعرهای کودکانی بهاری

با کودکان بپردازید و نوروز و بهار را همراه با شعر و ترانه با آنان سهیم شوید.
برای آشنایی با تعدادی از این شعرهای بهاری به سایت کتابک در لینک زیر
مراجعه کنید:

www.ketabak.org/childish-poetry-spring

آشنایی با آداب و رسوم ملل دیگر

می‌توانید کشورهایی را که در آن‌ها جشن بهار اجرا می‌شود، پیدا و مختصری
از آداب و رسوم آن‌ها را با رسوم ایرانی مقایسه کنید. بچه‌ها می‌توانند موارد
جذاب هر کدام از این مراسم را انتخاب کنند و نقاشی آن را بکشند یا برای آن
کاردستی بسازند.

گیاهان

۱. شناخت و بررسی گیاهان بومی منطقه که در بهار یا زمستان رشد می‌کنند

هدف: افزایش دانش و رشد شناختی، شناخت محیط زیست

با کمک کودکان فهرستی از گیاهانی که در فصل زمستان یا بهار در منطقه‌ی
شما رشد می‌کنند، تهیه کنید و در صورت امکان نمونه‌ی هر کدام را به کلاس
بیاورید یا از کودکان بخواهید که هر کدام نمونه‌ای از گیاهان آن فصل را به
کلاس بیاورند.

می‌توانید با کودکان درباره‌ی موضوعات زیر گفت‌وگو کنید:

این گیاهان در کدام فصل رشد می‌کنند؟

به چه دلیل فقط در آن فصل رشد می‌کنند؟

آیا فقط در منطقه‌ی ما رشد می‌کنند؟ چرا؟

این گیاهان را با استفاده از آموخته‌های درس علوم از لحاظ ویژگی‌های گیاهی بررسی کنید. (برای بچه‌های کوچک‌تر می‌توان تنها به ویژگی‌های ظاهری گیاهان پرداخت تا ذهن‌شان برای آموزش علوم در سال‌های بالاتر آماده شود).

۲. ساخت دفتر برگ‌ها

هدف: افزایش دانش و رشد شناختی، شناخت محیط‌زیست، افزایش دقت و توجه به محیط اطراف، شناخت شکل‌ها، درک غیرمستقیم مفهوم مجموعه و طبقه‌بندی

در این کتاب در بخش‌های مرتبط با عمونوروز انواع مختلف برگ‌ها و گیاهان آمده است. در صفحه‌ی آستر بدرقه نیز تصویرگر انواع برگ‌ها را به تصویر کشیده است. در طبیعت برگ‌ها شکل‌های متنوعی دارند. از کودکان بخواهید در مسیر مدرسه، در حیاط خانه و یا در پارک‌ها به برگ‌های گیاهان و درختان خوب توجه کنند. این کار علاوه بر شناخت گیاهان و ایجاد نزدیکی و دوستی با طبیعت، به درک بهتر کودکان از شکل‌ها یاری می‌رساند.

شما می‌توانید با کودکان به جمع‌آوری انواع برگ‌ها و گل‌ها بپردازید و درباره‌ی ویژگی‌های هر برگ و شکل ظاهری آن‌ها با کودکان سخن بگویید. سپس می‌توانید برگ‌ها را به روش زیر خشک کنید:

- برگ‌هایی که هنوز دارای انعطاف هستند را انتخاب کنید. برگ‌های ترد و خشک هنگام خشک شدن می‌شکنند و خرد می‌شوند.

- برگ‌ها را لای روزنامه یا کاغذ قرار دهید. دقت کنید لبه‌ی آن‌ها به طرف بالا برنگردد یا با هم تماس پیدا نکند. برگ‌های داخل روزنامه را بین دو لایه چوب صاف قرار دهید و با طناب یا تسمه محکم به هم فشار دهید. به جای پیچیدن با طناب می‌توانید روی تخته، چند جلد کتاب یا آجر سنگین بگذارید یا این روزنامه‌ها را درون یک کتاب ضخیم و سنگین بگذارید.

- این مجموعه را ده روز در جای خشک و تاریک قرار دهید تا خوب خشک شوند.

پس از خشک شدن برگ، به کمک کودکان آن را در دفتری بچسبانید و اگر نام گیاه و محل جمع‌آوری آن را می‌دانید، آن را هم ثبت کنید.

با این کار به تدریج آلبومی از انواع برگ‌ها خواهید داشت که از تنوع آن لذت خواهید برد. توجه کنید که مهم این است که این کار به تدریج و در طول سال انجام شود، و نه به یک‌باره؛ تا هم کودکان در عمل، در روند تهیه یک مجموعه قرار بگیرند و هم برگ‌ها و گیاهان فصل‌های مختلف سال جمع‌آوری شود. می‌توانید که کودکان را تشویق کنید که هرکدام دفتر برگ‌های خود را داشته باشند و این کار را سال‌های سال ادامه دهند.

۳. ساخت کاردستی یا تابلو با برگ

هدف: افزایش دقت و توجه به محیط اطراف، شناخت شکل‌ها، پرورش خلاقیت، پرورش مهارت‌های دست‌ورزی

می‌توانید به همراه کودکان از برگ‌های خشک شده، کاردستی و تابلوهای زیبایی بسازید. می‌توانید با استفاده از مقوا، طلق و یا نایلون برای این کاردستی‌ها قاب درست کنید و آن‌ها در کلاس نصب کنید.

۴. بررسی تاریخچه‌ی گیاهان

هدف: افزایش دانسته‌های ایران‌شناسانه، بوم‌شناسانه و تاریخی، پرورش روحیه‌ی جست‌وجوگری و تحقیق

اگر به منابع و کتاب‌هایی که به گیاهان تاریخی پرداخته‌اند، دسترسی دارید، درباره‌ی تاریخچه‌ی گیاهان منطقه با کودکان گفت‌وگو کنید. این کار به کودکان دید گسترده‌تری می‌بخشد، اطلاعات تاریخی و فرهنگی‌شان را بالا می‌برد و به آن‌ها نگاه ایران‌شناسانه یا بوم‌شناسانه می‌دهد. کودکان با این فعالیت یاد می‌گیرند برای هر پدیده‌ی طبیعی یا فرهنگی به دنبال تاریخچه‌ای باشند. البته این فعالیت برای کودکان سنین پایین دشوار است و بهتر است آن را با کودکان گروه‌های سنی بالاتر انجام دهید.

۵. کاشت و پرورش گیاهان

هدف: افزایش دانش و رشد شناختی، شناخت محیط زیست، تقویت حس مسئولیت پذیری

کودکان می‌توانند گیاهانی را در گلدان بکارند و مسئولیت نگهداری، پرورش و مراقبت از آن‌ها را برعهده بگیرند تا از این راه، هم با مراحل و شیوه‌ی رشد یک گیاه آشنا شوند، هم حس مسئولیت‌پذیری و دوستی با طبیعت در آن‌ها تقویت شود.

جغرافیا و فانتزی

هدف: ایجاد علاقه به درس جغرافیا، تقویت تخیل و رشد خلاقیت، آشنایی با افسانه و اسطوره

۱. شناخت و بررسی تفاوت‌های مناطق سردسیر و گرمسیر

یک نقشه از ایران یا جهان -به نسبت توانایی بچه‌ها- تهیه یا نقاشی کنید. به طوری که هر منطقه با توجه به آب و هوایی که دارد رنگ مشخصی داشته باشد. مثلاً قطب با رنگ سفید و مناطق استوایی با رنگ سبز مشخص شوند. رنگ‌ها کاملاً مشخص و واضح باشند و جزییات را نشان ندهند. از کودکان بخواهید که تشخیص دهند که در کدام قسمت باید ننه سرما را بکشند و در کدام قسمت عمونوروز را. این فعالیت در آموزش جغرافیا موثر است. علاوه بر ننه سرما و عمونوروز، آموزگار می‌تواند بسته به سن و توانایی‌های کودکان، دیگر عناصر هر منطقه را نیز به کودکان آموزش دهد. مثلاً گیاهان و جانوران یا شکل خانه‌ها و پوشش انسان‌ها در هر منطقه.

۲. خلق شخصیت‌های افسانه‌ای

پیرو فعالیت بالا کودکان می‌توانند برای مناطق با آب و هوای گوناگون برای مثال مناطق خشک و کویری، یک شخصیت افسانه‌ای مشابه طراحی کنند و ویژگی‌ها و کنش‌های مشخصی برای او در نظر بگیرند و آن‌ها را روی نقشه در جای مناسب بکشند. یا مثلاً شخصیت‌هایی برای سیل، برای باران، برای شب و برای روز بیافرینند.

۳. سرزمین‌های افسانه‌ای

از کودکان بخواهید نقشه‌ی افسانه‌ای سرزمین بهار و سرزمین زمستان یا هر سرزمین دیگری را که دوست دارند، بکشند. این نقشه، تخیلی و افسانه‌ای است. رودها و کوه‌ها، دریاها و دشت‌هایی افسانه‌ای و شگفت‌انگیز دارد. با کودکان درباره‌ی این سرزمین‌های افسانه‌ای گفت‌وگو کنید، بگذارید تخیلات خود را بیان کنند، از آن‌ها بپرسید فکر می‌کنید این سرزمین‌ها چه جور جایی هستند؟ چه کسانی در آن‌ها زندگی می‌کنند؟ مرز میان این سرزمین‌ها چه شکلی است؟

کودکان می‌توانند این نقشه را در گروه‌های سه تا پنج نفری کار کنند. آن را به کمک مقوا یا مواد بازیافتی بسازند و با نقاشی کامل‌اش کنند. با شناخت اساطیر و افسانه‌ها، در طی زمان بچه‌ها می‌توانند آن‌ها را بعداً به نقشه‌ی خود اضافه کنند. مثلاً خدای باران و باد را به صورت کاردستی بسازند و آن را روی نقشه خود بچسبانند.

عناصر داستان و عناصر تصویری

هدف: شناخت غیرمستقیم عناصر ادبی، عناصر دیداری، تقویت تخیل و مهارت‌های دست‌ورزی

کودکان را به گروه‌های چندنفره تقسیم کنید. به هر گروه یک صفحه‌ی بزرگ مقوایی بدهید و از هر گروه بخواهید یک روی آن را با رنگ سفید و روی دیگر را با رنگ سبز رنگ‌آمیزی کنند.

سپس از کودکان بپرسید:

- چه شخصیت‌های در داستان بودند؟
- ننه‌سرما چه شکلی است؟ عمونوروز چه شکلی است؟ اخلاق‌شان چگونه است؟ لباس‌شان چگونه است؟
- خانه‌ی ننه سرما و عمونوروز چه شکلی است؟

• در سرزمین ننه سرما چه چیزهایی وجود دارد؟ هوا چگونه است؟

• در سرزمین عمونوروز چه چیزهایی وجود دارد؟ هوا چگونه است؟

• در هر کدام از سرزمین‌ها چه جانوران و گیاهانی وجود دارد؟

سپس از هر گروه بخواهید که شخصیت‌های کتاب، ننه سرما و عمونوروز را نقاشی کنند. لازم نیست که کودکان شخصیت‌ها را درست همانند تصاویر کتاب کپی کنند؛ اجازه بدهید با توجه به گفت‌وگوها، برداشت خودشان را از این دو شخصیت به تصویر بکشند. سپس دور شخصیت‌ها را ببرند و ننه سرما را در طرف سفید و عمونوروز را در طرف سبز بچسبانند.

سپس سایر عناصر دیگر مانند برف، باد، گل یخ، قصر ننه سرما، جانوران، خانه‌ی عمونوروز، گیاهان، خورشید، گندم، نان، شیرینی، کلوچه، تخم‌مرغ‌های رنگی و کوله‌پشتی عمونوروز، بنفشه و... را نیز به همین شکل روی مقوا بکشند و پس از دوربری در قسمت مربوط به عمونوروز یا ننه سرما بچسبانند.

می‌توانید نمایشگاهی از این کارهای گروهی ترتیب دهید، به طوری که هر دوسوی کار برای مخاطبان قابل مشاهده باشد.

اجرای نمایش

۱. به هر کدام از کودکان نقشی بدهید و نمایش عمونوروز و ننه سرما را با کودکان تمرین و اجرا کنید. برای این‌که همه کودکان در اجرای نمایش دخالت داشته باشند می‌توانید علاوه بر ننه سرما و عمونوروز و راوی به هر کدام از کودکان، نقش‌های دیگری مانند، باد، برف، خورشید و... بدهید یا مسئولیت تعویض صحنه‌ها و ایجاد صداها را به آن‌ها واگذار کنید.

برای کودکان کوچک‌تر می‌توانید فقط توالی رویدادهای اصلی را به شکل ساده به اجرا درآورید. اما می‌توانید از بچه‌های بزرگ‌تر بخواهید که نمایشنامه‌ای بر اساس کتاب بنویسند و برای شخصیت‌ها گفت‌وگو و دیالوگ بگذارند و نمایش را کارگردانی کنند.

۲. از کودکان بخواهید که تصور کنند اگر پایان داستان عمونروز و ننه سرما جور دیگری بود، چه می‌شد؟ از آن‌ها بخواهید یک رویداد یا داستان جدید را بین دو شخصیت داستان تصور و طراحی کنند و نمایش آن را در کلاس بازی کنند.

۳. اگر داستان در فصل بهار یا تابستان بلندخوانی شود، کودکان می‌توانند خانه‌ی عمونروز و فضای داستان را با استفاده از گیاهان شبیه‌سازی کنند. در فصل زمستان هم اگر در منطقه‌ای باشند که برف داشته باشد، فضای زندگی ننه سرما و خانه‌ی او قابل بازسازی است. بچه‌ها می‌توانند نمایش خود را در چنین فضایی اجرا کنند.

منابع:

- فرهنگ عروسک‌ها و نمایش‌های عروسکی آیینی و سنتی ایران، پوپک عظیم‌پور، انتشارات نمایش، ۱۳۸۹.
- کتاب برگ‌ها، از مجموعه‌ی دوباره نگاه کن، نوشته مرتضی اسماعیلی سهی و مهدی معینی، انتشارات کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان، ۱۳۶۳.

<https://www.almanac.com/content/how-make-paper-snowflakes>

https://www.firstpalette.com/tool_box/printables/snowflake.html

